

แนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพหลักสูตร
และการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิจัย
ของคณะนิติศาสตร์

คณะทำงานจัดการความรู้คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

กรกฎาคม 2558

คำนำ

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มุ่งพัฒนาองค์กรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ จึงได้แต่งตั้ง คณะทำงานจัดการความรู้ คณะนิติศาสตร์ เพื่อ ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการความรู้ประจำปี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของ คณะ คณะทำงานจึงสรุปองค์ความรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) และจากความรู้ของ ผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) มาเป็นแนวปฏิบัติที่ดี การถอดประสบการณ์ในครั้งนี้จึงเป็นการรวบรวมความรู้ ประสบการณ์ ข้อมูลเดิมที่สะสมมาร่วมกับข้อมูลและประสบการณ์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรอบปีที่ผ่านมา และการถอดประสบการณ์ในการเรียนการสอนของ อาจารย์คณะนิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยอื่น และสังเคราะห์องค์ความรู้ดังกล่าวเป็นแนวปฏิบัติที่ดีเผยแพร่ให้บุคลากร และผู้สนใจใช้ประโยชน์

ในปีการศึกษา 2557 คณะนิติศาสตร์ ได้จัดการความรู้แนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพหลักสูตร และการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิจัยของคณะนิติศาสตร์ เนื้อหาแนวปฏิบัติประกอบไปด้วยแนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับ หลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัย สำหรับผู้บริหาร และผู้ประสานงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร และแนวปฏิบัติที่ดีในการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิจัยของคณะนิติศาสตร์

ขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิต และ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ศ .ดร. สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ ผู้อำนวยการหลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และสรุปแนวปฏิบัติที่ดีในการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิจัยของคณะนิติศาสตร์ เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของคณะ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวปฏิบัตินี้ จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร และการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิจัยของคณะนิติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คณะทำงานจัดการความรู้คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

กรกฎาคม 2558

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

แนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพหลักสูตร	1
- แนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัย	6
- แนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร สำหรับผู้บริหาร	7
- แนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร สำหรับผู้ประสานงาน ด้านประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร	7
แนวปฏิบัติที่ดีในการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิจัยของคณะนิติศาสตร์	8
- แนวโน้มการทำวิจัยทางนิติศาสตร์ภายใต้บริบทของประชาคมอาเซียน	8
- แนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร	9
- แนวปฏิบัติสำหรับผู้วิจัย	9
- แนวปฏิบัติสำหรับสายสนับสนุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย	10
- แนวปฏิบัติสำหรับสายสนับสนุนเพื่อการวิจัยของตนเอง	10

แนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพหลักสูตรของคณะนิติศาสตร์

แนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพหลักสูตร

เพื่อให้การประกันคุณภาพหลักสูตรเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพและตามวิสัยทัศน์ที่สถาบันอุดมศึกษา กำหนด ซึ่งจะส่งผลสะท้อนต่อการจัดการศึกษาให้เป็นอย่างมีคุณภาพ จึงได้มีการกำหนด แนวปฏิบัติ ที่ดีด้าน ประกันคุณภาพหลักสูตร ดังนี้

1. การส่งเสริมและสนับสนุนให้งานประกันคุณภาพเป็นวัฒนธรรมองค์กร

2. มีการดำเนินงานตามวงจรควบคุมคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา (PDCA)

วงจรควบคุมคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา (PDCA)

วงจรควบคุมคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา (PDCA)

วงจรควบคุมคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา (PDCA)

วงจรควบคุมคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา(PDCA)

แนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัย

1. การมีคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในทุกปีการศึกษา ทำให้บุคลากรได้ศึกษารายละเอียดต่างๆ ขององค์ประกอบคุณภาพในระดับหลักสูตร ทั้ง 6 องค์ประกอบ
2. มีประกาศมหาวิทยาลัยทักษิณ เรื่อง นโยบายคุณภาพและนโยบายการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยใช้ระบบการพัฒนาคุณภาพเป็นเครื่องมือในการผลักดันมหาวิทยาลัย ให้มีผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรและหน่วยงานมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขัน และสร้างความเป็นเลิศให้กับมหาวิทยาลัย
3. การ จัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพ หลักสูตรในระดับ มหาวิทยาลัย ให้แก่บุคลากรทุกระดับ ตามเอกสารคู่มือการประกันคุณภาพภายใน ของมหาวิทยาลัยทักษิณ ส่งผลกับความร่วมมือในการดำเนินการประกันคุณภาพให้เป็นไปตามแนวทางที่มหาวิทยาลัยกำหนด
4. การมีคู่มือการจัดเก็บข้อมูลตามตัวบ่งชี้และแบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลที่มีการกำหนดรายละเอียดของข้อมูลที่จัดเก็บอย่างละเอียด และให้มีการนำเสนอข้อมูลตามแบบฟอร์มไว้ในรายงานการประเมินตนเอง ทำให้การรายงานการประเมินตนเองมีความสมบูรณ์ และทำให้ผู้ประเมินสามารถศึกษาข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีการกำกับติดตามการรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร โดยฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษาในทุกไตรมาส
6. มีการประเมินคุณภาพ หลักสูตรเป็นประจำทุกปี เพื่อให้หลักสูตรได้มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
7. มีการจัดอบรมการเขียนรายงานการประเมินตนเอง ระดับหลักสูตร ทำให้หน่วยงานและผู้ประสานงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร รวมทั้งผู้ตรวจประเมิน ให้มีความเข้าใจตรงกันในการรองรับและตรวจประเมิน
8. มีการแต่งตั้งคณะ กรรมการประเมินคุณภาพ ภายใน ระดับหลักสูตร ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเพื่อมาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาต่อไป
9. มหาวิทยาลัยมีการนำระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ (e-SAR System Thaksin University) มาใช้ในการติดตามการรายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร

แนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพหลักสูตร สำหรับผู้บริหาร

1. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ในระดับ หลักสูตรอย่างชัดเจน ทำให้การจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร เป็นการดำเนินการที่มีส่วนร่วมจากผู้รับผิดชอบโดยตรง
2. การสร้างความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพหลักสูตรให้กับบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพหลักสูตร ส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการประกันคุณภาพตามแนวทางที่มหาวิทยาลัยกำหนด
3. จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนรายงานการประเมินตนเอง ระดับหลักสูตร ให้แก่อาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ประสานงานด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะเกี่ยวกับการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (Self – Assessment Report : SAR) และสร้างความมั่นใจในการเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกและสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้น

แนวปฏิบัติ ในการประกันคุณภาพหลักสูตร สำหรับผู้ ประสานงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร

1. จัดทำแผนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. นำวงจรควบคุมคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา (PDCA) เข้ามาใช้ในงานด้านระบบคุณภาพและการปรับปรุงกลไกการประกันคุณภาพหลักสูตร
3. มีการพัฒนาตนเอง โดยการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรผู้ประเมินการประกันคุณภาพหลักสูตร

แนวปฏิบัติที่ดีในการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิจัยของคณะนิติศาสตร์

แนวโน้มการทำวิจัยทางนิติศาสตร์ภายใต้บริบทของประชาคมอาเซียน

สำหรับแนวโน้มของการทำวิจัยทางนิติศาสตร์ ในปัจจุบันจะมีลักษณะผสมผสานระหว่างการทำวิจัยในเชิงเอกสารกับการทำวิจัยทางสังคม ซึ่งวางอยู่บนพื้นฐานของปัญหาที่เกิดขึ้นจริง อย่างในกรณีของจังหวัดสงขลา ซึ่งจะมีประเด็นในพื้นที่ที่เป็นปัญหา และสามารถนำมาจับเป็นหัวข้อในการทำวิจัยเฉพาะได้ในหลายๆ ประเด็น หากเห็นประเด็นปัญหาและอาจารย์ท่านใดมีความสนใจก็ให้ทำเรื่องนั้นๆ เพื่อให้กฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการช่วยแก้ไขปัญหานั้นได้ โดยอาศัยวงจรควบคุมคุณภาพ (PDCA) ในการกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐาน

มาตรฐานระบบงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิจัย

ขั้นตอน	กิจกรรม	ผลที่ได้
P		การรับรู้ในหน้าที่หลักด้านการวิจัยเพื่อตอบสนองพันธกิจหลักของคณะ
D1		ตารางกิจกรรมการทำวิจัย
D2		การดำเนินการวิจัย
C		ผลการวิจัย
A		<ul style="list-style-type: none"> - ผลการวิจัย - การเผยแพร่การนำไปใช้ประโยชน์

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับผู้บริหาร

1. กำหนดนโยบายการพัฒนางานวิจัยในแผนพัฒนาคณะ โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำ นโยบายที่มีความสอดคล้องในระดับมหาวิทยาลัย คณะ และสาขาวิชา และมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดในการพัฒนางานวิจัยที่ชัดเจน
2. จัดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์โดยการให้บุคลากรเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรมทักษะเกี่ยวกับการวิจัยโดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัย
3. ดำเนินการร่วมกับสาขาวิชาในการจัดทำมาตรการส่งเสริมให้บุคลากรในสาขาผลิตงานวิจัย เช่น การกำหนดจำนวนชิ้นงานวิจัยขั้นต่ำของแต่ละสาขาวิชาต่อปี
4. ควรสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัย โดยการให้รางวัลและการเชิดชูเกียรติแก่นักวิจัยที่มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ
5. ควรให้แนวทางในกำหนดโจทย์วิจัย โดยกำหนดหัวข้อวิจัยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของคณะ
6. ควรกำหนดการวิจัยเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงาน
7. ควรกำหนดแนวปฏิบัติ /หลักเกณฑ์ในการอนุญาตบุคลากรลาเพื่อทำงานวิจัย และกำหนดสัดส่วนภาระงานขั้นต่ำที่เหมาะสม เช่น กำหนดภาระงานทดแทนระหว่างภาระงานสอนกับภาระงานวิจัย

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับผู้วิจัย

1. มีการจัดสรรเวลาให้เพียงพอ ผู้วิจัยจะต้องมีความตระหนักและจัดสรรเวลาที่เหมาะสม อุทิศตนในการทำงานวิจัย เช่นนักวิจัยกำหนดแผนการทำงานให้กับตนเอง และทำให้ได้ตามแผนที่วางไว้ ต้องมุ่งมั่นและไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำวิจัย
2. เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการทำวิจัย เช่น โครงการอบรมให้ความรู้ด้านการทำวิจัย ให้แก่บุคลากรของคณะ หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่สาขาวิชาจัดขึ้น
3. ควรมีการรวมกลุ่มจัดตั้งระบบพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาด้านการวิจัยแก่นักวิจัยหน้าใหม่ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิจัยมีส่วนร่วมในการเป็นพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาให้นักวิจัยหน้าใหม่
4. ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้รับจากการวิจัยและการนำองค์ความรู้ไปต่อยอด ด้วยการเข้าร่วมเสนอผลงานวิจัยในเวทีต่าง ๆ
5. ควรผลิตงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในเชิงวิชาการ เช่นการเพิ่มองค์ความรู้เพื่อไปพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชา หรือเขียนเอกสารตำรา

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับสายสนับสนุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย

1. มีการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของสาขาวิชาและฐานข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยสถาบัน
2. จัดทำแบบฟอร์มสำรวจติดตามหัวข้องานวิจัยของอาจารย์แต่ละหลักสูตรว่ามีประเด็นงานวิจัยเกี่ยวข้องครอบคลุมเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อแจ้งต่อผู้บริหารในการตัดสินใจต่อไป
3. ช่วยตรวจสอบข้อมูลงานวิจัยของอาจารย์ในคณะฯ ให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพฯ เพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประกันคุณภาพหลักสูตร

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับสายสนับสนุนเพื่อการวิจัยของตนเอง

1. งานวิจัยควรเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาองค์กร เช่น การบริการการศึกษา การบริหารงานบุคคล การบริหารพัสดุและการเงิน เป็นต้น เพื่อที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง
2. การจัดแบ่งเวลาการทำงานต่อการผลิตงานวิจัย ที่ในสัดส่วน 80:20 เพื่อให้สามารถผลิตงานวิจัยได้